

Høring Forslag til endring i reglene om hvem som kan ansettes i lærerstilling og forslag om å tydeliggjøre reglene om faglig ansvar for opplæringen

Høringsinnspill fra Skolelederforbundet

Kunnskapsdepartementet foreslår følgende:

Kapittel 17 Personalet i skolen, skolefagleg kompetanse og kvalitetsutvikling

§ 17-3 Krav for å bli tilsett i lærerstilling

Kommunen og fylkeskommunen skal sørge for at dei som blir tilsett i lærerstilling, har relevant lærarutdanning seinast når dei tar til i stillinga.

Dersom ingen søkerar oppfyller krava for tilsetjing, kan andre tilsetjast mellombels på vilkår om at ei påbyrja lærarutdanning blir fullført. Kor lenge ei tilsetjing på vilkår skal vare, avtaler arbeidsgivaren og arbeidstakaren ut frå kor stor stilling og kor lang utdanning det er tale om, og kor tilgjengeleg utdanningstilbodet er.

Dersom ingen søkerar oppfyller krava for tilsetjing, kan andre tilsetjast mellombels også utan vilkår som nemnd i andre ledd, men slik tilsetjing skal ikkje vare lenger enn til 31. juli.

Departementet kan gi forskrift om kva utdanning og kompetanse ein må ha for å kunne bli tilsett i lærerstilling.

Skolelederforbundets kommentarer til lovendringsforslaget i § 17-3:

1. ledd - Tilsetting i lærerstilling:

Departementet foreslår å endre lov og forskrift slik at formuleringen som i dag er «tilsvarande pedagogisk kompetanse», og som i praksis er et avvik fra kravet om pedagogisk utdanning, endres til «tilsvarande pedagogisk utdanning». Skolelederforbundet ser ingen negative konsekvenser av dette forslaget.

2. ledd – Tilsetting på vilkår:

Skolelederforbundet støtter forslaget om å sette tilsetting på vilkår før midlertidig tilsetting i lovteksten (tilsetting på vilkår i 2. ledd og annen midlertidighet i tredje ledd)

Vi ser imidlertid utfordringer med at det ikke differensieres mellom grunnskole og videregående skole når det gjelder tilsetting på vilkår. Dette gjelder spesielt for rekruttering til programfagene på yrkesfag på videregående skole. Her er det vesentlige forskjeller som må drøftes i lys av de utfordringene skolene står overfor når det gjelder både rekruttering- og kvalifisering av yrkesfaglærere.

Erfaringsmessig er det, spesielt innenfor håndverks- og industrifagene, svært få av de som rekrutteres inn som yrkesfaglærere som har påbegynt praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) eller yrkesfaglig lærerutdanning (YFL). Disse vil slik forslaget er, ikke kunne tilsettes i fast stilling på vilkår

om å gjennomføre lærerutdanning. Mange steder i landet er det allerede utfordrende å rekruttere yrkesfaglærere, og mange yrkesfaglærere må tåle en betydelig lønnsreduksjon når de går fra bransje til skole. Dersom de som besitter fersk kompetanse fra de ulike bransjene også må inn i midlertidige og ikke faste stillinger, vil utfordringsbildet når det gjelder rekruttering til yrkesfagene bli ytterligere forverret, noe flere av fylkeskommunene også har spilt inn i forbindelse med denne høringen, og som vårt medlem Ivar Rød også har problematisert i sitt høringssvar.

Det er derfor vårt forslag at programfaglærere på yrkesfag fortsatt kan tilsettes i fast stilling på vilkår om å gjennomføre lærerutdanning (YFL/PPU) innen visse frister.

Vi foreslår videre at man i forbindelse med Stortingsmeldingen om profesjonsutdanningene også ser nærmere på kvalifikasjonskravene for å begynne på YFL og PPU-Y.

PPU-Y må kunne fortettes for yrkesfaglærere, slik at disse kvalifiseres på ett år samtidig som de praktiserer i jobben som lærer. Lang erfaring fra relevante bransjer må kunne legges til grunn for inntak, og i tillegg erstatte store deler av praksis i studieløpet. Praksis bør kunne gjennomføres på egen skole.

Departementet bør også endre reglene for YFL, slik at dette studiet innrettes mot studenter med lite eller ingen praksis fra yrkeslivet. For godt voksne kandidater, med lang erfaring fra yrkeslivet, medfører dagens ordning en svært krevende inngang til læreryrket. Kandidatene er gjerne godt etablerte med andre forpliktelser som ikke samsvarer med tap av fast inntekt i tre år.

Departementet må se på intensjonene, spesielt med YFL-utdanningen. Det bør legges til rette for at søkere til yrkesfaglærerstilling som har fagbrev og mange års realkompetanse fra næringslivet utenfor skolen får en mindre omfattende veg gjennom yrkesfaglærerutdanningen.

I høringsnotatet ber departementet også om en uttalelse knyttet til muligheten av å foreta «lokale vurderinger» av kompetansekravet ved tilsetting av lærere. I dagens lovtekst (paragraf 14-1) er det lagt til rette for en lokal tolking, der en fagarbeider/ingeniør i en industribedrift som over mange år har hatt ansvar for bedriftens lærlinger (eksempelvis) kunne vurderes å ha både yrkesteoritisk utdanning og «eller tilsvarende pedagogisk kompetanse» dersom vedkommende søkte lærerstilling ved yrkesfag. En slik vurdering vil ikke være mulig for å ta med den nye formuleringen i ny paragraf 17-3.

3. og 4. ledd har vi ikke ytterligere kommentarer til.

Videre foreslår KD:

§ 17-6 Fagleg ansvar for opplæringa og bruk av anna personale i opplæringa enn dei som er tilsett i lærarstilling

Berre dei som er tilsett i lærarstilling, kan ha fagleg ansvar for opplæringa.

Når anna personale hjelper til i opplæringa, skal kommunen og fylkeskommunen sørgje for at dei får nødvendig rettleiing av ein som er tilsett i lærarstilling.

Skolelederforbundet støtter dette, samt at vi selvfølgelig støtter tilsvarende tekst i privatskoleloven.